

**НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ:
НАУКОВИЙ ТЕКСТ: СТИЛІСТИЧНІ ТА ЗМІСТОВІ ПАРАМЕТРИ**

Цикл професійної підготовки

ВИКЛАДАЧ:

Олександр Іванович Скопненко, кандидат філологічних наук, старший наук. співробітник
E-mail: skopnenko@ua.fm

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 3 кредити ECTS

Заняття в аудиторії: 30 год. (20 год. лекцій, 10 год. семінарів)

Самостійна робота слухачів курсу: 60 год.

Форма підсумкового оцінювання: іспит.

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Науковий текст: стилістичні та змістові параметри» належить до переліку обов'язкових для вивчення дисциплін. Вона забезпечує здобуття теоретичних і практичних знань зі стилістики сучасної української літературної мови, спрямованих на вивчення наукових текстів; покликана навчити аспірантів використовувати теоретичні й практичні знання під час дослідження й написання наукових текстів; ознайомить з методами застосування виражальних засобів української мови під час створення наукових текстів різних жанрів (тез, анотацій, статей, автореферату, дисертації та ін.); зорієнтує у використанні відповідної наукової термінології під час написання наукових текстів різних жанрів; сформує вміння створювати й редагувати наукові тексти, готуватися до публічних виступів; виробить навички вільного оперування метамовою лінгвістики, відповідною загальнонауковою та мовознавчою термінологією; спрямована на прищеплення традицій академічної доброчесності.

МЕТА І ЗАВДАННЯ

Головна мета курсу – формування системних знань аспірантів у галузі стилістики наукових текстів, ознайомлення зі здобутками наукового текстотворення; практичне вміння застосовувати знання зі стилістики в процесі наукової діяльності.

Серед іншого курс має такі завдання: сформувати науково-методичну базу для фахового аналізу різножанрових українських наукових текстів. Аспіранти навчаються порівнювати та аналізувати специфіку різножанрових наукових текстів, а також методику наукового текстотворення. Ці навички дають змогу навчитися стилістичних прийомів, які використовують під час написання тез, анотацій, статей, дисертаційного дослідження.

Курс спрямований на поглиблення та систематизацію теоретичних знань аспірантів зі стилістики сучасної української літературної мови; ознайомлення з основними принципами добору лексики, фраземіки, термінології під час написання наукових текстів; опанування навичок ефективної роботи з науковими джерелами, потрібними для розв'язання лінгвістичних завдань. Усе це в кінцевому підсумку покликане розширити лінгвістичний світогляд аспірантів, навчити стилістичної майстерності, а також прищепити культуру академічної доброчесності.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання	і	Форми оцінювання
---------------------	-------------------	---	------------------

Засвоїти найголовніші змістові та стилістичні принципи побудови українських наукових текстів. Опанувати методи творення наукових текстів високої якості.	Прослуховування лекцій з елементами зворотного зв'язку.	Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання.
Вільно орієнтуватися в прийомах оформлення здобутих результатів досліджень.	Написання анотацій, тез, планів наукових статей. Створення презентацій.	Поточний контроль.
Уміти шукати, систематизувати й оцінювати інформацію, здобуту з різних джерел наукового стилю.	Виступи на семінарських заняттях з подальшим обговоренням.	Підсумковий контроль.
Критично аналізувати наукові тексти крізь призму механізмів текстотворення, висловлювати власну обґрунтовану позицію. Редагувати наукові тексти.	Підготування виступів для семінарів, участь у дискусії.	Поточний контроль.
Застосовувати здобуті знання та вміння у власних наукових розвідках та лінгводидактичній практиці.	Підготування власних текстів відповідно до вимог. Індивідуальне завдання 1, 2, 3: рукопис	Поточний контроль.

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Курс дає аспірантам змогу поглибити теоретичні й практичні знання зі стилістики сучасної української літературної мови; навчитися використовувати виражальні засоби наукового стилю під час написання анотацій, тез, статей, авторефератів, дисертаційних досліджень; навчитися аналізувати сильні та слабкі змістові й стилістичні сторони наукового тексту, виявляти його вади; навчитися редагувати науковий текст, спираючись на усталені вимоги; закласти розуміння основних змістових і стилістичних параметрів аналізу наукового тексту; сформувати вміння застосовувати на практиці здобуті відомості зі стилістики сучасної української літературної мови; виробити навички вільного оперування виражальними засобами наукового стилю сучасної української літературної мови, відповідною загальнонауковою та лінгвістичною термінологією; прищепити культуру академічної доброчесності.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Теми занять	Кількість годин
Лекція 1	Загальне поняття про науковий стиль <ol style="list-style-type: none"> 1. Жанри та підстилі наукового стилю. 2. Типи наукових праць. 3. Ефекти успішного наукового тексту. 4. Наукометрія і чинники цитованості. 5. Комунікативні якості наукового мовлення.	2 год.
Лекція 2	Мовно-стильові вади наукових текстів <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні вимоги до наукової термінології. 2. Культура терміновжитку. Надуживання запозиченнями та випадки недоперекладу. 3. Надуживання віддієслівними іменниками. 4. Багатослів'я та його типи. Довжина речень у науковому тексті.	2 год.
Лекція 3	Синтаксис і структура наукового тексту <ol style="list-style-type: none"> 1. Композиція наукового тексту. 2. Мікротема і типи абзаців. 3. Проблемна ситуація і проблемний виклад. 4. Мовні засоби ясності та стислості. 5. Розмежування головного та другорядного в науковому тексті.	2 год.

<p>Семінар 1</p>	<p>Загальне поняття про науковий стиль. Мовно-стильові вади наукових текстів. Синтаксис і структура наукового тексту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль і місце наукового стилю в стилістичній системі сучасної української літературної мови. 2. Підстили та жанри наукового стилю. 3. Основні вади наукових текстів. Шляхи подолання стилістичних недоглядів. Лексика наукового стилю. 4. Синтаксична організація наукового тексту. Структура наукових праць різних жанрів. <p><i>Індивідуальне завдання 1:</i> самостійні роботи за окремими питаннями лекції, написання конспекту, робота з лексикографічною літературою.</p>	<p>2 год.</p>
<p>Лекція 4</p>	<p>Виразальні можливості наукового мовлення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авторська індивідуальність у координатах вимог до наукового стилю. 2. Межі образності й експресивності в науковому мовленні. 3. Орієнтованість наукового тексту на читача. Простота й дохідливість – головні вимоги до наукового текстотворення. 4. Основні стратегії наукового текстотворення. 	<p>2 год.</p>
<p>Лекція 5</p>	<p>Вимоги до змісту та стилю дисертації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дисертація як кваліфікаційна наукова праця. 2. Типова структура дисертації. Зміст основних складників дисертації (назва, вступ, розділи, висновки, бібліографічний апарат). 3. Автореферат дисертації. 	<p>2 год.</p>
<p>Семінар 2</p>	<p>Дисертація як кваліфікаційна наукова праця</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості структури дисертації. Вимоги до оформлення. 2. Композиційні особливості побудови вступу. 3. Композиційні особливості побудови першого розділу. 4. Композиційні особливості побудови другого й третього розділів. Структура висновків у розділах. 5. Структура загальних висновків. 6. Додатки. Бібліографія. 	<p>2 год.</p>
<p>Лекція 6</p>	<p>Мовна норма. Кодифікація. Термінологічна норма. Становлення наукового стилю сучасної української літературної мови. Лексичні норми наукового тексту. Мовознавча термінологія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коротка історія становлення наукового стилю сучасної української літературної мови. 2. Особливості використання академічної лексики. Мовні кліше, припустимі для академічного спілкування. 3. Письмове наукове мовлення та усне наукове спілкування. Спосіб ведення діалогу в академічному середовищі. Добір слів, дотримання орфоепічних та акцентуаційних норм під час публічного виступу. 	<p>2 год.</p>

<p>Семінар 3</p>	<p align="center">Стратегії наукового текстотворення</p> <p>1. Аналіз різножанрових праць крізь призму усталених вимог до наукового тексту. 2. Огляд етапів становлення наукового стилю сучасної української літературної мови. 3. Порівняння стилістичних особливостей наукових праць різних часових зрізів (XIX ст. – початку XX ст., першої половини XX ст., другої половини XX ст., початку XXI ст.).</p> <p><i>Індивідуальне завдання 2:</i> самостійні роботи за окремими питаннями лекції, написання конспекту, робота з лексикографічною літературою.</p>	<p>2 год.</p>
<p>Лекція 7</p>	<p align="center">Морфологія наукового мовлення: потенціал граматичних і словотвірних засобів. Синтаксичні особливості академічного тексту. Паралелізм. Сполучники. Особливості складних речень в академічних текстах</p> <p>1. Найпопулярніші способи творення слів, властиві науковому стилю. 2. Граматичні варіанти форм в сучасній українській літературній мові. Правила вживання родових, відмінкових, числових форм іменників, ступенів порівняння прикметників. 3. Особливості формотворення в системі дієслівних форм. Активні та пасивні форми дієслів. Активні та пасивні дієприкметники. 4. Структура речення. Суб'єктно-об'єктні зв'язки. Поняття про паралелізм. Сполучниковий зв'язок. Особливості організації складних речень в академічному тексті. 5. Поділ на абзаци. Узгодження підмета та присудка. Ускладнені речення.</p>	<p>2 год.</p>
<p>Лекція 8</p>	<p align="center">Прагматика та експресія наукового тексту. Образ автора.</p> <p>1. Академічний етикет. Види етикетних мовних формул. 2. Усний виступ. Особливості виступу на конференції. Підготування до виступу на конференції. Значення інформаційних технологій під час виступу. 3. Підготування презентації (слайд-шоу). 4. Правила дотримання академічного етикету.</p>	<p>2 год.</p>
<p>Семінар 4</p>	<p align="center">Виразальні засоби наукового стилю. Особливості побудови різножанрових наукових текстів</p> <p>1. Абстрактна лексика української мови, застосовувана в мовознавчих працях. 2. Лінгвістична термінологія. Помилки під час використання лінгвістичної термінології. Словники лінгвістичної термінології. 3. Огляд історії становлення наукового стилю сучасної української літературної мови. 4. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Програми для роботи з бібліографічною інформацією. 5. Акцентуаційні помилки в публічному виступі.</p> <p><i>Індивідуальне завдання 3:</i> самостійні роботи за окремими</p>	<p>2 год.</p>

	питаннями лекції, написання конспекту, робота з лексикографічною літературою.	
Лекція 9	<p>Плагіат. Ставлення автора до цитованого матеріалу. Різні способи цитування: пряме цитування та покликання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема плагіату в сучасних наукових студіях. 2. Програми, що дозволяють перевірити працю на плагіат. 3. Поняття про рерайт. Плагіат і реферування. 4. Характерна риса академічного письма – покликання на праці різних авторів. Причини використання покликань. Цитування вторинного джерела. Принципи оформлення покликань. Оформлення прямих цитат. 5. Програми для роботи з бібліографічною інформацією. 	2 год.
Лекція 10	<p>Наукова стаття як самостійно виконана наукова робота. Аргументація. Узагальнення й оцінка. Підготування тез доповіді. Анотація статті, дисертації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жанр наукової статті. 2. Вимоги до написання статей, основні композиційні особливості статті. 3. Види аргументів. 4. Тези як специфічний науковий жанр. Особливості підготування тез доповіді. 	2 год.
Семінар 5	<p>Академічна доброчесність як інтегральна частина академічної культури. Особливості написання статей, анотацій, тез</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Академічна культура: традиції та норми. Доброчесність. 2. Плагіат у тексті. Програми, що дозволяють перевірити працю на плагіат. 2. Рерайт. Реферування. 3. Вимоги до цитування. Особливості оформлення покликань. 4. Програми для роботи з бібліографічною інформацією. 5. Вимоги до написання статей, анотацій, тез. <p>Індивідуальне завдання 3: самостійні роботи за окремими питаннями лекції, написання конспекту, робота з лексикографічною літературою. Презентація за окремими питаннями лекцій.</p>	2 год.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Активна участь у семінарі	5	6	30
Контрольна робота	2	12	24
Самостійна робота	1	6	6
Іспит	1	40	40
Разом			100

Мінімальна кількість набраних упродовж семестру балів для допуску до іспиту – 30.

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності аспіранта за кожним із запланованих видів робіт здійснюють відповідно до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів	Критерії оцінювання
Усна відповідь на семінарі	6	Відповідь аспіранта виважена й науково обґрунтована, він демонструє особистий внесок у розв'язання поставленої проблеми, враховує наявні в лінгвістиці погляди й підходи, можливі альтернативи розв'язання. Аспірант здатний кваліфіковано обстоювати власні погляди, підтверджуючи їх дібраними або змодельованими прикладами.
	5	Аспірант повністю оволодів теоретичним матеріалом, логічно й послідовно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, наводить самостійно приклади та коментує їх, спроможний простежити історію питання чи мовного явища, демонструє вміння застосувати набуті знання в нестандартних ситуаціях. У разі, якщо матеріал винесено на самостійне опрацювання, виявляє творчий підхід до вивчення (наприклад, самостійно уклав структурно-логічну схему, таблицю, зробив презентацію та ін.), засвідчує ознаки самостійної життєвої позиції, оцінюючи нові факти, явища, погляди; визначає мету власної навчальної діяльності тощо. Під час підготування до заняття, окрім запропонованих додаткових посібників, опрацював самостійно дібрану літературу, уміє критично її оцінити. Під час відповіді аспірант не допускає фактичних і мовленнєвих помилок.
	4	Аспірант засвідчує високий рівень осмислення вивченого, спроможний логічно, аргументовано, чітко, точно й вільно висловлювати власні думки. Якщо теоретичний матеріал винесено на самостійне опрацювання, аспірант демонструє навички аналізу прочитаного, вміння оцінювати новий матеріал, опрацював усі запропоновані додаткові посібники, під час відповіді не користується власним конспектом, не допускає фактичних помилок. Уміє коментувати мовні явища, установлювати системні зв'язки. Мовлення чітке, логічне, хоча може припуститися однієї мовленнєвої помилки.
	3	Аспірант може не лише логічно й повно викладати вивчене, а й виявляє елементарне вміння аналізувати, робити узагальнення, давати чіткі визначення, у разі потреби переформулювати їх; виявлені здібності

		змінювати логіку викладу повідомлення, аналізу власного й чужого висловлення. Під час підготування матеріалу демонструє елементарне вміння самостійно працювати з додатковою науковою літературою, хоч в аспіранта узагальнення спрощені й неточні. Більшість теоретичних положень підтверджує прикладами. Мовлення позначене елементарним рівнем стилістичної культури, хоч може припуститися до трьох мовленнєвих помилок. Фактичних помилок немає.
	2	Аспірант здатен досить зв'язно висловлюватися, добре відтворювати матеріал прослуханої лекції (якщо тема винесена на самостійне опрацювання – переказує зміст кількох джерел, наводячи окремі приклади); може за допомогою викладача або іншого аспіранта дати визначення; застосовує набуті знання в стандартних ситуаціях, але ще не готовий виконувати навчальні роботи, що вимагають застосування трансформаційних умінь; мовлення стилістично недосконале, висловлення не завжди точне; допускає до чотирьох мовленнєвих помилок.
	1	Аспірант може переказати приблизно половину матеріалу лекції. У разі самостійного вивчення теми – непослідовно й незв'язно відтворює зміст прочитаного або, відповідаючи на поставлене запитання, користується конспектом, укладеним власноруч; губиться в разі потреби навести приклади, не завжди може дати відповідь на запитання, що конкретизує його висловлення. Виклад має ознаки поверховості, недостатньо осмислений і логічно недосконалий, бідний лексичний запас і синтаксичні конструкції, значна кількість фактичних помилок. Аспірант в основному орієнтується в змістові діалогів, проваджених на заняттях, проте висловлює невдалі репліки, не завжди враховує ситуацію спілкування; допускає шість мовленнєвих помилок.
	0	Аспірант епізодично відтворює теоретичний матеріал на рівні уривчастого переказування конспекту лекції. Якщо матеріал вивчав самостійно, то аспірант в основному розуміє суть мовного явища, але не може цілісно й точно його переказати, сплутує мовні факти; неповністю, користуючись лише підручником, опрацював питання; не може застосувати набутих знань в елементарних стандартних ситуаціях; відповідь мовленнєво не відшліфована (допускає більше від дев'яти мовленнєвих помилок). Завдання не виконане у визначений термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності.
Самостійна робота	6	Завдання виконане у визначений термін. Аспірант демонструє високий рівень знань і володіння темою, виявляє практичні здібності, досконалу здатність до самостійного, логічного й послідовного викладу матеріалу. Завдання оформлене відповідно до вимог.
	4–5	Завдання виконане вчасно. Аспірант демонструє достатній рівень знань і володіння темою, виявляє практичні здібності, близьку до досконалої здатність до самостійного, логічного й послідовного викладу мовного матеріалу, проте робить незначні помилки, які не заважають розумінню виконаного завдання, яке оформлене згідно з вимогами.
	2–3	Робота виконана у визначений термін. Аспірант демонструє належний рівень знань і володіння темою, проте в його відповідях трапляються фактичні помилки, що частково унеможливають розуміння виконаного/их завдання/нь. Оформлення загалом не відповідає вимогам.
	1	Завдання виконане у визначений термін, але аспірант демонструє недостатній рівень знань і володіння темою, у роботі наявні грубі лексичні / граматичні / стилістичні помилки, які повністю унеможливають розуміння виконаного завдання. Оформлення роботи частково або повністю не відповідає вимогам.

	0	Завдання не виконане вчасно / виконане з порушенням норм академічної доброчесності.
Контрольна робота	12	12 тестових питань по 1 балу або презентація (реферат) на задану тему.
Іспит	40	40 тестових питань по 1 балу або білет з 3 питаннями (2 по 15 балів, 1 по 10).

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
91–100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
81–90	B (дуже добре)	Добре	
71–80	C (добре)		
66–70	D (задовільно)	Задовільно	
60–65	E (достатньо)		
30–59	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1–29	F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)		

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) становить 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче від 29 балів) аспірант зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» аспірант має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії аспірант може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань та загалом освітньо-науковий процес мають відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність наукових співробітників та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України» (затверджене на засіданні вченої ради Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України 28 листопада 2019 р. (протокол № 9)).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова література

1. *Ботвина Н. В.* Офіційно-діловий та науковий стилі української мови. – К.: АртЕк, 1999. – 264 с.
2. *Коваль А. П.* Науковий стиль сучасної української літературної мови: Структура наукового тексту. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1970. – 308 с.
3. *Непийвода Н. Ф.* Мова науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект). – К.: Міжнар. фінансова агенція, 1997. – 303 с.
4. *Пономарів О. Д.* Стилістика сучасної української мови. – К., 1993 (або наступні видання).
5. *Селігей П. О.* До проблеми комунікативних якостей наукового мовлення // *Мова.* – 2016. – № 25. – С. 11–14.
6. *Селігей П. О.* Логічність і гармонія: Як композиція допомагає розуміти текст // *Дивослово.* – 2016. – № 2. – С. 28–31.
7. *Селігей П. О.* Народжується текст... (З досвіду відомих авторів) // *Мовознавство.* – 2015. – № 1. – С. 47–66.
8. *Селігей П. О.* Світло і тіні наукового стилю. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. – 628 с.
9. *Семенов О. М.* Культура наукової української мови. – К.: Академія, 2010. – 255 с.
10. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня / Автор-упоряд. Л. А. Пономаренко. – 5-те вид. – К.: Толока, 2011. – 79 с.

Додаткова література

1. *Бабич Н. Д.* Практична стилістика і культура української мови / Н.Д.Бабич. – Львів: Світ, 2003. – 432 с.
2. *Волкотруб Г.* Практична стилістика української мови : [навч. посіб.] / Г. Волкотруб. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. – 256 с
3. Довідник з культури мови : [посіб.] / С. Я.Єрмоленко, С. П. Бирик, Н. М. Сологуб та ін. ; За ред. С. Я.Єрмоленко. – К. : Вища школа, 2005. – 399 с.
4. *Єрмоленко С. Я.* Науковий стиль / С. Я. Єрмоленко // *Українська мова : Енциклопедія.* – [3-тє вид., змін, і допов.]. – К. : Вид-во «Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана», 2007. – С 421–422.
5. *Жайворонок В. В.* Українська мова в професійній діяльності : [навч. посіб.] / В. В. Жайворонок. – К. : Вища школа, 2006. – 431 с.
6. *Колоїз Ж. В.* Науковий стиль української мови : [практикум] / Ж. В. Колоїз. – Кривий Ріг : КДПУ, 2017. – 114 с.
7. *Культура фахового мовлення : [навч. посіб.] / За ред. Н. Д. Бабич.* – Чернівці : Книги ХХ ст., 2005. – 572 с. 24.
8. *Мацько Л. І.* Культура української фахової мови / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 360 с
9. *Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М.* Стилістика української мови / Л.І.Мацько та ін. – К.: Вища школа, 2003. – 462 с.
10. *Михайлова О. Г.* Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості : [навч. посіб.] / О. Г. Михайлова, А. А. Сидоренко, В. Ф. Сухопар. – Х., 2000. – 97 с.
11. *Онопрієнко В. І.* Історія української науки в Україні : історія і сучасність / В. І. Онопрієнко. – К. : Основа, 1992. – 350 с.

12. *Онуфрієнко Г. С.* Науковий стиль української мови : [навч. посіб.] / Г. С. Онуфрієнко. – К. : Центр навчальної л-ри, 2006. – 312 с.
13. *Основи наукового мовлення* : [навч.-метод. посіб.] / Уклад. Т. В. Симоненко. – Черкаси : ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2005. – 80 с.
14. *Панько Т. І.* Українське термінознавство / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів, 1994. – 215 с.
15. *Семенов О.* Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки) : [монографія] / За ред. Л. І. Мацько. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 278 с.
16. *Сербенська О.* Культура усного мовлення : практикум : [навч. посіб.] / О. Сербенська. – К. : Центр навчальної л-ри, 2004. – 216 с.
17. *Симоненко Т. В.* Основи наукового мовлення. Програма спецкурсу / Т.В.Симоненко. – Черкаси, 2006. – 52 с.
18. *Сурмін Ю. П.* Майстерня вченого : [підруч.] / Ю. П. Сурмін. – К. : Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2006. – 302 с.
19. *Сурмін Ю. П.* Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація / Ю.П.Сурмін. – К. : НАДУ, 2008. – 184 с.
20. *Умберто Еко.* Як написати дипломну роботу : Гуманітарні науки / пер. за ред. О. Глотова. – Тернопіль : Мандрівець, 2007. – 224 с.
21. *Чепіга І. П.* Мовленнєві особливості наукового тексту : текстміркування, текст-доказ / І. П. Чепіга // Лінгвістичні студії. – Донецьк, 2002. – Вип. 10. – С. 157–161.
22. *Шейко В. М.* Організація та методика науково-дослідної діяльності : [підруч.] / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – К.: Знання, 2006. – 307 с.
23. *Ярема С.* На теми української наукової мови / С. Ярема. – Львів, 2002. – 44 с.

Українські електронні словники:

<http://r2u.org.ua/>

<http://www.slovnyk.net/>

<http://slovnnya.com/>

<http://old.pere.org.ua/cgi-bin/pere.cgi?l=uk-UA>

<http://www.slovnyk.org/cgi-bin/dic.fcgi?hn=sel&ul=uk-ua>

<http://www.april.com.ua/ua/dict.html>

Лінгвістичні корпуси української мови:

<http://www.mova.info>

<https://mova.institute>

http://corpora.informatik.uni-leipzig.de/de?corpusId=ukr_mixed_2014

<http://lang.org.ua/uk/corpora/>

<http://korpus.org.ua>

http://unlc.icybcluster.org.ua/virt_unlc/

Рекомендовані електронні ресурси

1. Електронна бібліотека Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України:
URL: <http://www.inmo.org.ua/library.html>
2. Електронна бібліотека Інституту слов'янознавства РАН:
URL: <https://inslav.ru/resursy/elektronnaya-biblioteka>
3. Література зі слов'янознавства в електронній бібліотеці Twirpx:
URL: <https://www.twirpx.com/files/science/languages/linguistics/slavyan/>
4. Бібліографічна БД світового славістичного мовознавства iSybislaw:
URL: <http://www.isybislaw.ispan.waw.pl>
5. Корпуси слов'янських та інших мов: URL: <https://ruscorpora.ru/new/corpora-other.html>
6. *Онуфрієнко Г. С.* Науковий стиль української мови : [навч. посіб.] / Г. С. Онуфрієнко. – К. : Центр навчальної л-ри, 2006. – 312 с. – [Електронний ресурс]. – URL: <http://uk.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/uk/PDF/ck-pravo/naukov-ctul-ukr-mova.pdf>
7. *Руденко С. М.* Лексичні та синтаксичні особливості наукового стилю української мови [монографія] / С. М. Руденко, О. А. Покровська, Л. Я. Сапожнікова, М. В. Арделян ; за заг. ред. С. М. Руденко. – Х. : ХДУХТ, 2013. – 192 с. [Електронний ресурс]. – URL: <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/420/1/ек.225435%20Руденко%20Сапожнікова%20Покровська%20ЛЕКСИЧНІ%20ТА%20СИНТАКСИЧНІ%>
8. *Серажим К.* Тексти-міркування і тексти-докази : семантичне і стилістичне розмежування / К. Серажим // Електронна бібліотека Інституту журналістики. – [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.jorn.univ.kiev.ua/>
9. *Сурмін Ю. П.* Наукові тексти : специфіка, підготовка та презентація : [навч.-метод. посіб.] / Ю. П. Сурмін. – К. : НАДУ, 2008. – 184 с. [Електронний ресурс]. – URL: <http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/surmin.pdf>.

*Затверджено на засіданні
вченої ради Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України
3 вересня 2020 р. (протокол № 5)*